

Doop van de Heer

Lucas 3, 15-16. 21-22

Met Kerstmis hebben we de woorden gehoord “Vrede op aarde aan de mensen in wie God welbehagen heeft”. We hebben toen gehoord dat dit in principe slaat op alle mensen. Vandaag horen we een stem uit de hemel die zegt: “Gij zijt mijn Zoon, de welbeminde. In U heb Ik welbehagen”. Dezelfde woorden, nu in het bijzonder toegepast op Jezus na zijn doop in de Jordaan.

Want wij gedenken deze weken dat het Woord Gods is neergedaald in de persoon van Jezus Christus. En dit Woord zal veel vrucht dragen alvorens Jezus als de Christus zal verrijzen en weer wordt opgenomen in de hemel. Maar daarvoor staat er eerst heel wat te gebeuren.

Vandaag laat Jezus zich dopen door Johannes in de Jordaan. Dat lijkt heel bijzonder, omdat wij de neiging hebben te denken dat de Messias zelf het doopsel toch niet nodig heeft. Maar wat Jezus deed was in feite heel gewoon. Als gelovige Jood heeft Hij vermoedelijk elke week een ritueel bad genomen, ook in de Jordaan. Een reinigingsritueel waartoe alle joden zich verplicht voelden. En Jezus voelde zich beslist niet boven die plicht verheven.

Het ritueel symboliseert twee doortochten die we kennen uit het Oude Testament. De doortocht door de Rode Zee waarmee de Israëlieten zich bevrijdden uit de Egyptische slavernij en de moeilijke tocht begonnen op weg naar de vrijheid. En de doortocht door de Jordaan bij het binnengaan van het beloofde land, wat evenzeer met de nodige moeilijkheden gepaard is gegaan. Deze verhalen uit het Oude Testament laten ons zien dat de weg van slavendienst, van knechting, van verslaving, naar bevrijding, vrijheid, echte menswording, een lange weg is. Een weg die we allemaal hebben te gaan.

Ook Jezus heeft begrepen dat Hij een ontwikkeling moest doormaken. Dat Hij de Messias was, was allerminst op voorhand vanzelfsprekend. Het is die ontwikkeling, gesymboliseerd door zijn doop, zijn doortocht, die het Hem uiteindelijk mogelijk maakte om, zoals Johannes de Doper het noemt, te dopen met de heilige Geest. Wat betekent dat dan: dopen met de Heilige Geest?

Het betekent mensen oproepen tot bevrijding uit de slavernij van de zonde, de slavernij van de hebzucht, de slavernij van de twist en de onverdraagzaamheid, en binnen te voeren in het land van bekering en verzoening met elkaar. Het is de taak van de herder uit Jesaja: mensen samenbrengen, zij die het moeilijk hebben, dragen en met zachte hand geleiden. De doop met de Heilige Geest bestendigt de mens in zijn geloof in bekering en verzoening en maakt hem bewust dat dit geloof elke dag weer in de praktijk moet worden waargemaakt.

Daar gaat het om in het evangelie. Daar gaat het om in het leven van Jezus. Daar gaat het om in ons leven.

Zijn wij bereid om onze doop serieus te nemen? Door een dorstig mens een glas koud water te geven? Door een hongerig mens te voeden? Door een eenzaam mens te bezoeken? Door onze eigen onvolkomenheden te erkennen en anderen hun onvolkomenheden te vergeven? Door ons ook te verhouden met mensen en culturen die ons niet liggen?

Zo ja, dan houden we de hoop levend, dat het visioen van het evangelie werkelijkheid wordt. Zo ja, dan gelden ook voor ons de woorden uit het evangelie van vandaag:

“Gij zijt mijn Zoon, Gij zijt mijn dochter, mijn veelgeliefde. In u heb ik welbehagen”. Amen.

Jan van de Laar, pastor